

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์กับสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กันตั้งแต่เริ่มแรก เพราะสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดลักษณะการดำรงชีพและคุณภาพชีวิตของมนุษย์ มนุษย์ต้องอาศัยปัจจัยพื้นฐานได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย อากาศ น้ำ ขาดโรค และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ โดยเฉพาะปัจจุบันได้เพิ่มปริมาณในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น ส่งผลให้สิ่งแวดล้อมสามารถปรับความสมดุลทางธรรมชาติได้ทัน จึงทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม โรงเรียนซึ่งเป็นแหล่งศึกษาก็ยังมีปัญหาในเรื่องมลภาวะที่ใกล้ตัว เช่น ปัญหาขยะ อากาศเป็นพิษ ซึ่งนับวันจะมีอันตรายเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

ในการจัดการศึกษานั้นนอกจากครูจะเป็นปัจจัยที่จัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และความเจริญงอกงาม และพัฒนาการได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ทุกด้านแล้ว ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกหลายประการ โดยเฉพาะปัจจัยที่ได้ชื่อว่ามีผลสำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง คือ สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ซึ่งนับเป็นไปตามหลักการทางด้านจิตวิทยาที่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคลและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลที่เกิดจากพันธุกรรมและสภาพแวดล้อม (จรรยา โกมลบุญย์, 2540, หน้า 16-30) โดยเฉพาะในส่วนที่ได้รับนอกเหนือจากที่ได้มาทางพันธุกรรมแล้ว เช่น การอบรมเลี้ยงดู การคบเพื่อน การสังคม หรือ การสมาคมกับบุคคลอื่น การศึกษา ประเพณีและวัฒนธรรม สภาพทางภูมิศาสตร์ ที่อยู่ และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ซึ่งจัดว่าเป็นสภาพแวดล้อมทั้งสิ้น สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และความเจริญงอกงาม โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับ อาคารเรียน อาคารประกอบ สถานที่ บริเวณ รวมทั้ง บุคคลและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวผู้เรียนทุกชนิด ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน หรือก่อให้เกิดการเรียนรู้ เพราะว่าสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีอิทธิพลเหนือจิตใจและพฤติกรรมของผู้เรียน เป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการประกอบกิจกรรม การเรียนการสอนและการงานของทุกคนในสถานศึกษาสร้างเสริมบรรยากาศในการเรียนการสอนที่ก่อให้เกิดผลสำเร็จทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย สภาพแวดล้อมทำให้เกิดพฤติกรรมของคนเป็นไปในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ได้ ในการเรียนรู้และประสบการณ์ของแต่ละคนนั้นจะแตกต่างในสภาพแวดล้อม ถึงแม้ว่าจะอยู่ห้องเรียนเดียวกันก็ตาม ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เหมาะสม ย่อมส่งผลดี หรือมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

(เฉลิม พรหมคุณากรณ์, 2539, หน้า 131) มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ส่งผลต่อความรู้สึกของบุคคลและเป็นสภาพที่ไม่อาจมองเห็นหรือจับต้องได้ แต่เป็นการสะท้อนทางความรู้สึก โรงเรียนที่มีบรรยากาศดีจะช่วยให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนได้ทำงานร่วมกันอย่างเต็มที่และมีความสุข อุทัย บุญประเสริฐ (2538, หน้า 75) ที่กล่าวว่า ผลงานสุดยอดที่แท้จริงของโรงเรียนคือ โรงเรียนเต็มไปด้วยสิ่งแวดล้อม บรรยากาศ กิจกรรมและโอกาสตลอดจนสิ่งที่ส่งเสริมสนับสนุนชักนำให้เด็กได้มีประสบการณ์เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง การจัดองค์ประกอบต่างๆ ภายในสถานศึกษาให้มีความพร้อมบริการ มีระเบียบ สวยงาม มีบรรยากาศที่อบอุ่น ร่มเย็น และมีบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี สภาพเช่นนี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่ดี มีความภาคภูมิใจ เกิดความรักใคร่ต่อสถาบันและหมู่คณะที่จะช่วยกันรักษาชื่อเสียงของสถานศึกษา และมีความตั้งใจที่จะศึกษาหาความรู้ ในทางตรงกันข้าม ถ้านักเรียนต้องประสบกับสิ่งแวดล้อมที่ยุ่งเหยิงมีบรรยากาศที่น่าอึดอัดทั้งกายและใจ ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อสถานศึกษา ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การไม่สนใจเรียน ฝ่าฝืนกฎระเบียบ ก่อความไม่สงบในด้านต่างๆ กลุ่มนักเรียนที่มีความพึงพอใจต่อโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิชาการมากกว่ากลุ่มที่ไม่มีความพึงพอใจในสถานศึกษา ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่จะต้องคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงามที่ผู้เรียนมีความพึงพอใจทั้งทางร่างกายจิตใจและความปลอดภัยเป็นสำคัญ (กิตติมา ปรีดีดิษฐ, 2537, หน้า 197)

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว มีการปรับโครงสร้างการบริหารกระทรวงศึกษาธิการใหม่ โดยการรวมกันของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา และโรงเรียนเอกชนเข้าไว้ด้วยกัน เป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 และเขต 2 ซึ่งจากการรวมกันของสถานศึกษาจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและการสร้างสิ่งแวดล้อมใหม่ จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและการสร้างอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมใหม่ รวมทั้งการปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน การเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารจัดการโรงเรียน ย่อมส่งผลกระทบต่อการดำเนินการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 และเขต 2 มีนโยบายให้โรงเรียนในสังกัดได้พัฒนางานด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความร่มรื่นสวยงาม แต่จากนโยบายดังกล่าวที่มีให้โรงเรียนนั้น ยังไม่สามารถสรุปผลการดำเนินงานด้านการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดได้ โรงเรียนหลายแห่ง ยังมีส่วนที่ต้องเร่งปรับปรุงและพัฒนาด้านอาคารสถานที่ หลายด้าน อาทิ อาคารสถานที่ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน โรงเรียนขนาดเล็กยังขาดงบประมาณในการปรับสภาพแวดล้อมและการสร้างอาคาร ขาดงบประมาณในการดูแลรักษาอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้และปลอดภัยโรงเรียนบางแห่ง

มีห้องน้ำห้องส้วมไม่เพียงพอ ความสะอาดภายในห้องเรียน สถานที่นั่งพักผ่อนและโต๊ะเก้าอี้ไม่พอกับจำนวนนักเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1, 2546) จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นมีส่วนชี้ให้เห็นการบริหารอาคารสถานที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ยังต้องได้รับการปรับปรุงพัฒนาอีกมากเนื่องจากอาคารสถานที่เป็นส่วนหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้เรียน และสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้ และการบริหารโรงเรียนที่เป็นระบบมีประสิทธิภาพ จะช่วยส่งเสริมให้โรงเรียนดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

จากหลักการและสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัญหาทางอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว โดยศึกษาจากความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายบริหารทั่วไปหรือหัวหน้างานอาคารสถานที่ โดยกำหนดศึกษาปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ซึ่งผลจากการวิจัยจะเป็นข้อมูลในการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว จำแนกตามขนาดโรงเรียนและที่ตั้ง

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถเป็นข้อสนเทศสำหรับผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 และเขต 2 เพื่อใช้ในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาและแก้ไขการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นประโยชน์สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วที่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนในภาพรวม

คำถามในการวิจัย

1. การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว อยู่ในระดับใด

2. การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันมีปัญหาต่างกันหรือไม่

3. การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วที่มีที่ตั้งแตกต่างกันมีปัญหาแตกต่างกันหรือไม่

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีปัญหาแตกต่างกัน

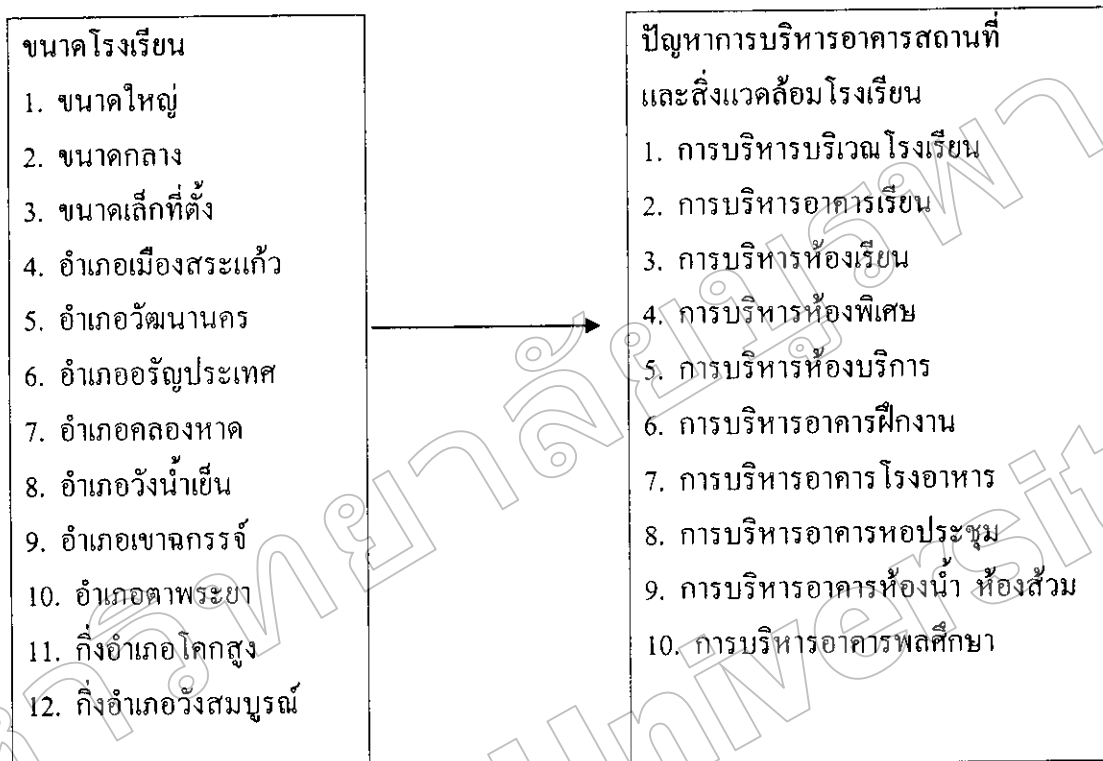
2. ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ที่มีที่ตั้งต่างกัน มีปัญหาแตกต่างกัน

กรอบความคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา (2539, หน้า 20 - 26) แบ่งออกเป็น 10 ด้าน คือ การบริหารบริเวณโรงเรียน การบริหารอาคารเรียน การบริหารห้องเรียน การบริหารห้องพิเศษ การบริหารห้องบริการ การบริหารอาคารฝึกงาน การบริหารอาคารโรงอาหาร การบริหารอาคารหอประชุม การบริหารอาคารห้องน้ำ ห้องส้วม การบริหารอาคารพลศึกษา โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดโรงเรียนและที่ตั้งของโรงเรียน เป็นตัวแปรในการศึกษา ดังภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบความคิดของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา, 2539) แบ่งออกเป็น 10 ด้าน คือ ด้านการบริหารบริเวณโรงเรียน ด้านการบริหารอาคารเรียน ด้านการบริหารห้องเรียน ด้านการบริหารห้องพิเศษ ด้านการบริหารห้องบริการ ด้านการบริหารอาคารฝึกงาน ด้านการบริหารอาคารโรงอาหาร ด้านการบริหารอาคารหอประชุม ด้านการบริหารอาคารห้องน้ำ ห้องส้วม และด้านการบริหารอาคารพลศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว จำนวน 84 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายบริหารทั่วไป หรือหัวหน้างานอาคารสถานที่ จำนวน 84 คน รวมประชากร 168 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เกรจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 82 โรงเรียน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 82 คน และ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 82 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 164 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ขนาดโรงเรียน มี 3 ขนาด ได้แก่

3.1.1.1 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.1.1.2 โรงเรียนขนาดกลาง

3.1.1.3 โรงเรียนขนาดเล็ก

3.1.2 ที่ตั้ง มี 9 อำเภอ ได้แก่

3.1.2.1 อำเภอเมืองสระแก้ว

3.1.2.2 อำเภอเขาฉกรรจ์

3.1.2.3 อำเภอวังน้ำเย็น

3.1.2.4 อำเภอคลองหาด

3.1.2.5 กิ่งอำเภอวังสมบูรณ์

3.1.2.6 อำเภออรัญประเทศ

3.1.2.7 อำเภอตาพระยา

3.1.2.8 อำเภอวัฒนานคร

3.1.2.9 กิ่งอำเภอโคกสูง

3.2 ตัวแปรตาม คือ ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว แบ่งเป็น 10 ด้าน ดังนี้

3.2.1 ด้านการบริหารบริเวณโรงเรียน

3.2.2 ด้านการบริหารอาคารเรียน

3.2.3 ด้านการบริหารห้องเรียน

3.2.4 ด้านการบริหารห้องพิเศษ

3.2.5 ด้านการบริหารห้องบริการ

3.2.6 ด้านการบริหารอาคารฝึกงาน

3.2.7 ด้านการบริหารอาคารโรงอาหาร

3.2.8 ด้านการบริหารอาคารหอประชุม

3.2.9 ด้านการบริหารอาคารห้องน้ำ ห้องส้วม

3.2.10 ด้านการบริหารอาคารพลศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานตามหน้าที่รับผิดชอบ ด้านการบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว

2. ปัญหาการบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง อุปสรรคและข้อขัดข้องของลักษณะทางกายภาพของสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ที่แสดงถึงลักษณะรูปร่างและโครงสร้างอันมีผลกระทบหรือมีอิทธิพลต่อ ครู นักเรียน และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ สามารถสัมผัสได้อย่างชัดเจน คือ ตัวอาคารและสภาพแวดล้อมภายในภายนอกอาคาร ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็น 10 ด้าน ดังนี้

2.1 การบริหารบริเวณโรงเรียน หมายถึง ลักษณะของสภาพแวดล้อมภายในและการจัดบริเวณโรงเรียน โดยคำนึงถึงการจัดผังโรงเรียน อาคารเรียน ทางสัญจร แนวรั้วแสดงเขตโรงเรียน จัดบรรยากาศส่งเสริมวิชาการ มีการจัดภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม เป็นระเบียบมีการประเมินผลการบริหารบริเวณโรงเรียนและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาปรับปรุงการบริหารบริเวณโรงเรียน

2.2 การบริหารอาคารเรียน หมายถึง ลักษณะการจัดอาคารเรียนให้มีระเบียบ อยู่ในสภาพดี ใช้ประโยชน์คุ้มค่ามีการบำรุงรักษา มีระบบไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ ประตู หน้าต่างอยู่ในสภาพดี บรรยากาศในห้องเรียนสนับสนุนส่งเสริมทางวิชาการ มีการประเมินผลการดูแลอาคารเรียนและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาปรับปรุงอาคารเรียน

2.3 การบริหารห้องเรียน หมายถึง ลักษณะ การจัดห้องสำหรับการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการ ห้องประจำวิชาต่างๆ ตามความจำเป็นสำหรับการเรียนการสอนให้มีบรรยากาศทางวิชาการ วัสดุอุปกรณ์เพียงพอ มีแสงสว่างและอากาศถ่ายเทสะดวก มีการจัดประกวดห้องเรียน มีแผนและระเบียบการใช้ห้องเรียน มีการประเมินผลการบริหารห้องเรียนและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาปรับปรุงการบริหารห้องเรียน

2.4 การบริหารห้องพิเศษ หมายถึง ลักษณะการจัดห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษาต่างประเทศ ห้องปฏิบัติการด้านศิลปะ มีวัสดุ ครุภัณฑ์เพียงพอและดูแลความเป็นระเบียบสวยงาม มีป้ายเตือนเรื่องความปลอดภัย มีแผน ตารางการใช้ห้อง มีผู้รับผิดชอบการใช้ห้อง มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน มีการประเมินผลการบริหารห้องพิเศษ และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาปรับปรุงการบริหารห้องพิเศษ

2.5 การบริหารห้องบริการ หมายถึง ลักษณะการจัดห้องสมุด ห้องแนะแนว ห้องพยาบาล ห้องทะเบียน ร้านค้าโรงเรียน ให้มีอากาศถ่ายเทสะดวก สวยงาม มีเครื่องอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ วัสดุ ครุภัณฑ์ อย่างเพียงพอ มีแผน ตารางการใช้ห้อง มีผู้รับผิดชอบการใช้ห้อง มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน มีการประเมินผลการบริหารห้องบริการ มีการจัดทำสถิติในการใช้ห้อง และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาปรับปรุงการบริหารห้องบริการ

2.6 การบริหารอาคารฝึกงาน หมายถึง ลักษณะการจัดอาคารที่ใช้ฝึกงานที่เหมาะสมสำหรับแผนการเรียน มีห้องเก็บเครื่องมือ เป็นระเบียบ สะอาด ปลอดภัย สวยงาม ให้มีอากาศถ่ายเทสะดวก สวยงาม มีเครื่องอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ วัสดุ ครุภัณฑ์ อย่างเพียงพอ มีแผน ตารางการใช้ห้อง มีผู้รับผิดชอบการใช้ห้อง มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน มีการประเมินผลการบริหารห้องบริการ มีการจัดทำสถิติในการใช้ห้อง และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาปรับปรุงการบริหารอาคารฝึกงาน

2.7 การบริหารอาคารโรงอาหาร หมายถึง ลักษณะการจัดอาคารที่ใช้สำหรับรับประทานอาหาร มีโต๊ะ เก้าอี้ ให้รับประทานอาหารอย่างพอเพียง โรงอาหารมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก มีที่เก็บเศษอาหารและระบบดูแลสุขภาพสะอาด การบำบัดน้ำเสียที่ดี มีแนวปฏิบัติการใช้ การดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพดี มีการประเมินผลการบริหารอาคารโรงอาหาร และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาปรับปรุงการบริหารอาคารโรงอาหาร

2.8 การบริหารอาคารหอประชุม หมายถึง ลักษณะการจัดอาคารที่ใช้งานนอกประสงค์ ทั้งการประชุมและจัดกิจกรรมอื่น ๆ อาคารมีความสะอาดมีระเบียบ ไม่มีกลิ่นและเสียงรบกวน เครื่องเสียง อุปกรณ์อำนวยความสะดวกเพียงพอ มีเจ้าหน้าที่ดูแลตามแผนตารางที่กำหนดแล้วบันทึกการใช้งาน มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน มีการประเมินผลการบริหารอาคารหอประชุม และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาปรับปรุงการบริหารอาคารหอประชุม

2.9 การบริหารอาคารห้องน้ำ ห้องส้วม หมายถึง ลักษณะการจัดและดูแล อาคาร ห้องน้ำ ห้องส้วมให้มีอย่างเพียงพอ สะอาด ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย ตั้งอยู่ในสถานที่เหมาะสม มีระบบน้ำใช้เพียงพอ มีผู้รับผิดชอบดูแลให้คำแนะนำการใช้ มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน มีการประเมินผลการบริหารอาคารห้องน้ำ ห้องส้วม และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาปรับปรุงการบริหารอาคารห้องน้ำ ห้องส้วม

2.10 การบริหารอาคารพลศึกษา หมายถึง ลักษณะการจัดอาคารสำหรับเล่นกีฬาในร่ม ที่ต้องการความสงบจากแรงลม มีอุปกรณ์การกีฬาไว้บริการอย่างเพียงพอ อาคารมีความสะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ มีการตกแต่งบรรยากาศ จัดทำป้ายนิเทศในการใช้อุปกรณ์ มีผู้รับผิดชอบการใช้ห้อง มีแผน ตารางการใช้ห้อง มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน มีการประเมินผลการบริหารอาคารพลศึกษา และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาปรับปรุงการบริหารอาคารพลศึกษา

3. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดจำนวนนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว แบ่งออกเป็น 3 ขนาด

3.1 ขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1,500 คน ขึ้นไป

3.2 ขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 500 - 1,499 คน

3.3 ขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1 - 499 คน

4. ที่ตั้ง หมายถึง อำเภอที่ตั้งของโรงเรียนมัธยมศึกษาภายในจังหวัดสระแก้ว

4.1 อำเภอเมืองสระแก้ว

4.2 อำเภอเขาฉกรรจ์

4.3 อำเภอวังน้ำเย็น

4.4 อำเภอคลองหาด

4.5 กิ่งอำเภอวังสมบูรณ์

4.6 อำเภออรัญประเทศ

4.7 อำเภอตาพระยา

4.8 อำเภอวัฒนานคร

4.9 กิ่งอำเภอโคกสูง

5. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนในจังหวัดสระแก้วที่จัดการเรียนการสอน
ในช่วงชั้นที่ 3 หรือช่วงชั้นที่ 4